

U
7

A.T.V.
1934

N. - 5539
R. - 1840

A.T.V
1937

AITA GASPAS ASTETE-EN

CRISTIÑAU DOCTRINIA

D. GABRIEL MENENDEZ DE LUARCAC

gauza asco orantzita ateru ebana.

*Eta guero cerbaist' queyagoturic ta eusquerara
biyortuta.*

LAUDIYOCO ABADE JAUNEN

encarguz ta costuz arguitara urten ebana.

ETA ORAIN BIAR DIRIAN BAYEZOACAZ IRUGARRENEZ IMPRIMIDU DA

(Con licencia del Ordinario.)

BILBON:

DELMAS-en atargunaren seme nagosiaren moldateguiyan.

1868 garren urtian.

SARTZAIYERIA.

Cristiñau fiyel guztiyac
dagoz obligaduric
debociño artutera
euren biyotz guztiric,
Jesus guere arguiyaren
Curtze santuari :
Non il gura izan eban
gu ateretiarren
gueure pecatuaren,
ta areriyo gaistoaren
aguindupetaric.

Orregaitarren bada
ecandu biar zara
sarri ciñatutera
ta santigueta
eguinic iru curtze :
Bicoquiyan bata.
Jaincoac librau gaizan
gogo deunguetaric :
bigarrena aoan,
Jaincoac librau gaizan
berba deunguetaric :
guero bularrian,
Jaincoac librau gaizan
obra-gogo charrerit :

onelan esanic:
curtze santiaren †
señalia gaitic:
gueure † areriyoclaric
libradu gaguizuz
gueure Jauna. †
eta Jangoicoa.
Aitiaren, ta † Semiaren, ta
Espiritu Santuaren ucenian. Amen.

AITA GURIA.

Aita guria Ceruetan zagozana : santifica-
du bedi zure ucena : betor gugana zure
erreinua, eguin bedi zure borondatia celan
Ceruan, alan Lurrian. Emon eguiguzu gaur
gueure egunian eguniango oguiya : eta par-
catu eiguizuz gueure zorrac, guene guere
zordunai parquetan dentseguzan leguez : eta
ichi ez eiguizu tentaciñoan yausten : baya li-
bradu gaguizuz gacheric. Amen.

AVE MARIYA.

Ave Mariya, gracyaz betia, Jauna da zu-
gaz, bedeincatia zara zu andra guztiyen ar-

tian, ta bedeincatua da zure sabeleco frutua, Jesus. Santa Mariya, Jangoicoaren Ama, erregutu eguizu gu pecatariyoc gaitic, orain ta gure eriyotzaco orduan. Amen.

CREDOA.

Sinistuten dot Jangoico Aita guztiz poderoso, Ceruaren eta Lurraren Criyadoriagan; eta bere Some bacar Jesu-CRISTO gueure Jaunagan, cein zortuzan Espiritu Santuaren obraz ta graciyaz; yayo zan MARIYA Virginia ganic; padecidu eban Poncio Pilatosen poderiaren beian; izan zan curtzificadua, ila ta sepultadua; yatzi zan infenuetara, aric iru garren egunian erresucitadu zan ilen arteric; igon eban Ceruetara, an dago yarriric Aita Jangoico guztiz poderosoaren alde escoan; aric etorricoda biciyac eta ilac juzguetan. Sinistuten dot Espiritu Santuagan, Elessa Santa Catoliquia, Santuen comuniñoia, pecatuten parcaciñoia, araguiyaren erresurresiñoia, eta seculaco bicitzia. Amen.

SALVIA.

Salve Erreguiña, ta Ama misericordiazcoa,

bicitzia, ta dulzuria, Salve esperanza gueuria; Zuri deiyez gagoz Evaren ume desterraduo; Zugana gagoz cizpuruca, llantu ta negar eguiten dogula negarrezco erri onetan. Ea bada Abogada gueuria, biyortu eguizuz gugana zure misericordiyazco beguiyoc; ta desterru au igaro azquero, eracusezuz JESUS, ceure sabeleco frutu bedeincatua. ¡ O Clemenciazco Ama ! ¡ O Piadosia ! ¡ O Dulce Virginia MARIYA ! Erregutu eguizu gu gaitic Jangoicoaren Ama Santia, mercedu daigun alcancetia JESU Cristoren promesac. Amen JESUS.

*Jangoicoaren Legueco Mandomentuac dira amar:
lélengo irurac pertenecietan yacaz Jangoicoaren onriari : eta beste zazpirac proximuaren probechuari.*

Lelengoa, Jangoicoa ametia gauza guztiyen ganian.

Bigarrena, bere ucen santuagaz juramentu alperric ez eguitia.

Iruugarrena, Domecac ta Jayac gordetia.

Laugarrena, Aita, ta Ama onretia.

Bostgarrena, inñor il ez eitia.

Seigarrena, araguizco pecaturic ez eguitia.

Zazpigarrena, inñori ecer ostu ez eitia.

Zortzigarrena, iñori falso testimonioric ez eroguitia, ta ez guzurric esatia.

Bederatzigarrena, progimuaren senar emazteric ez desietia.

Amargarrena iñoen ondasun bidebagacoric ez gura izatia.

Amar Mandamentu oneec sartuten dira bitan, Jangoicoa aman ta serbitian gauza guztiyac baño gueiyagoe, ta progimua gueure burua leguez. Amen.

Fedeco Articuluaq dira amalau: lelengo zazpirac dira Jangoicotasunaren ganian, ta beste zazpirac Jesu Cristo gueure Jaun, Jangoico, ta guizon eguiyascoaren guizon-tasun santuaren ganian.

Jangoicotasunaren ganecoac dira oneec.

Lelengoa, sinistu Jangoico guztiz poderoso bacar bategan.

Bigarrena, sinistu dala Aitia.

Irugarrena, sinistu dala Semia.

Laugarrena, sinistu dala Espiritu Santua.

Bostgarrena, sinistu dala Criyadoria.

Seigarrena, sinistu dala Salvadoria.

Zazpigarrena, sinistu dala Glorificadoria.

Guizontasunaren gancoac dira oneec.

Lelengoa, sinistu Jesu Cristo gueure Jauna, guizona dan partez, sortua izan zala Espiritu Santuaren obraz, ta gracyaz.

Bigarrena, sinistu yayo zala Mariya Virginia ganic, Señora au doncella zala, Semia yayo baño lenago, yayoqueran, eta yayo azquero.

Irugarrena, sinistu artu ebala eriyotzia, ta pasiñoia gu pecatariyoc salbetarren.

Langarrena, sinistu yatzi zala infernuetara, eta atera cituzala bere etorrera santuaren beguira egozan Guraso Santuen arimac.

Bostgarrena, sinistu irugarren egunian birtu zala ilen arteric.

Seigarrena, sinistu igo ebala Ceruetara, eta an dagoala yarriric Aita Jangoico guztiz poderosoaren escoatati.

Zazpigarrena, sinistu aric etorrico dala bicyac, eta ilac juzguetan; onai emoiteco gloriya, bere mandamentu santuac gorde cituezalaco; eta deungai betico infernua, gorde etzituezalaco.

CRISTIÑAU DOCTRINIAREN

ESPLICACIÑOIA ITANDU, TA ERANZUTEN DALA.

Itanduten dot, Cristiñana zara ?

Erantzuten dot. Bai Jauna, Jangoicoaren graciya gaitic.

I. Cristiñauaren ucen ori noganic yatorzu?

E. Cristo gueure Jauna ganic.

I. Cer san gura dan Cristiñauc?

E. Cristoren guizona.

I. Eta cer esan gura dan Cristorenguizonac?

E. Guizon bat, ceinec daucan Jesu Cristoren fedia, Bantismu Santuan artu ebana, eta cein dagoan bera serbiyetaco opaturic.

I. Cein da Cristiñauaren señalia?

E. Curtze Santua.

I. Cegaitic?

E. Dalaco Cristo curtzificaduaren irudiya, ceinetan erredimidu guenduzan.

I. Ceinbat modutan eguiten dau Cristiñauac señaie ori?

E. Bitan.

I. Ceinzuc dira?

E. Ciñatutia, ta santigueta.

I. Cer da ciñatutia?

E. Da eguitia iru curtze escu escoaco orco-roagaz; lelengoa becoquiyan, bigarrena aoan, irugarrena bularrarian, gueure Jangoicoagaz berba eguiten dogula.

I. Eracutsi celan?

E. Curtze santiaren † señaia gaitic, gueure † areriyoetaric, libradu gaguizuz † gueure Jauna, ta Jangoicoa.

I. Cegaitic ciñatuten zara becoquiyan?

E. Jangoicoac libradu gaguizanzat pensamentu deunguetaric.

I. Cegaitic aoan?

E. Jangoicoac libradu gaguizanzat berba deunguetaric.

I. Cegaitic bularrarian?

E. Jangoicoac libradu gaguizanzat obra, ta desco deunguetaric.

I. Cer da santigueta?

E. Da eguitia curtze bat escu escoaco atz biyacaz, becoquiric bularrera, ta ezquerreco sorbaldaric escoacora, ucentetan dogula Trinidad e guztiz santua.

I. Eracutsi celan?

E. Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren ucenian. Amen.

I. Nos eguin biar dozu señaile ori?

E. Obra onen bat asten dogun guztiyan, edo tentaciñoren baten, necesidade, edo peligroren baten aurquituten garianian: baita bere, oeric yaiguitorduan, etseric urteitorduan, Elessan sartutorduan, yaten asitorduan, eta oera yoatorduan.

I. Cegaitic orrenbeste bider?

E. Cegaitic dempora, eta lecu guztiyeta tentan, eta perseguietan gaituezan gueure areriyoac.

I. Ce areriyo dira orreec?

E. Demonioa, Mundua, ta Araguaia.

I. Bada curtzia bauc orreen contra indaric?

E. Bai Jauna.

I. Nondi dauco curtzia indar ori?

E. Cristoc berian bere eriyotziagaz bendecidu cituzalaco.

I. Curtzia adoretan dozunian celan esaten dozu?

E. Adoretan zaituguz, Cristo, eta bedeinquetan zaituguz, ceure curtze santuagaz erredimidu cendulaco mundua.

CRISTIÑAUAC YAQUIN BIAR DITUZAN GAUZAC.

Ecusi dogu Cristiñana zariana, Cristiñaua-

ren uceneti, ta señaleti : Esan eguidazu orain.

I. Ceinbat gauza yaquin, ta entendidu biar-
dituz Cristiñauc uso errazoezcora elzaiten da-
nian?

E. Lau gauza.

I. Ceinzuc dira?

E. Lelengoa yaquitia cer sinistuco daben :
bigarrena cer escatuco daben; irugarrena cer
eguin, edo obrauco daben; eta laugarrena cer
artu, edo errecibiduco daben.

I. Celan yaquingo dau cer sinistuco daben?

E. Yaquinic, eta entendiduric Credo, edo
articulu fedecoac.

I. Celan yaquingo dau cer escatuco daben?

E. Yaquinic, eta entendiduric Aita guria,
eta beste Elessa Ama Santiaren oraciñoac.

I. Celan yaquingo dau cer obrauco daben?

E. Yaquinic; eta entendiduric Jangoicoaren
legueco amar Mandamentuac, bost Elessacoac,
eta Obra misericordiyazcoa.

I. Celan yaquingo deu cer errecibiduco
daben?

E. Yaquinic eta entendiduric zazpi Sacra-
mentuac.

CRISTIÑAU DOCTRINIAREN

Lelengo partia, celnetan espilquetan dirian Credo,
eta Articulu Fedecone.

I. Noc esan eban Credo ?

E. Apostoluac.

I. Cetaraco?

E. Guri fede santuco gauzac iracasteco.

I. Eta zuc cetaraco esaten dozu?

E. Cristiñauoc daucagun fediau confesetaco?

I. Cer da fedia?

E. Ecusi eztoguna sinistutia.

I. Ecusi cendun zuc yayoten Jxsu Cristo?

E. Ez Jauna.

I. Ecusi cendun ilten, edo Cerura igoitent?

E. Ez Jauna.

I. Eta sinistuten dozu?

E. Bai, Jauna, sinistuten dot.

I. Cegaitic sinistuten dozu?

E. Jangoicoac alan aguertu deutsalaco Elessa Ama Santiari, ta onec alan iracasten deuzculaco.

Ce gauza dira, Cristiñaua leguez, daucazuzanac, eta sinistuten dozuzanac?

E. Erromaco Elessa Ama Santiac daucazan, ta sinistuten dituzanac.

I. Ta cerzuc dira orreec?

E. Fedeco Articuluac, Credoan dagozan leguez.

I. Ce gauza dira Fedeco Articuluac?

E. Dira Fedeco misterioetaric principalenac.

I. Cetaraco dira Fedeco Articuluac?

E. Emoiteco ezauera arguiyago bat gueure

Jangoicoarena, eta Jesu Cristo gueure Erre-
dentoriarena.

I. Nor da gure Jangoicoa?

E. Da gauza bat esan eta pensan al leite-
quianic andiyena ta miragarriyena: Jaun bat
ecin gueiyagoan ona, poderosoa, sabiyoa, jus-
toa, gauza guztiyen principiyoa, eta acabua.

I. Trindade guztiz Santua nor da?

E. Da Jangoicoa bera, Aitia, Semia eta
Espiritu Santua, iru persona distinta, eta Jan-
goico eguiyazco bacar bat.

I. Aitia Jangoicoa da?

E. Bai Jauna.

I. Semia Jangoicoa da?

E. Bai Jauna.

I. Espiritu Santua Jangoicoa da?

E. Bai Jauna.

I. Iru Jangoico dira?

E. Ez Jauna ezpada Jangoico eguiyazco
bacar bat.

I. Aita semia da?

E. Ez Jauna.

I. Espiritu Santua da Aita edo Semia ?

E. Ez Jauna.

I. Cegaitic?

E. Dirialaco personac bata bestia eztiria-
nac, izan arren Jangoico eguiyazco bacar bat.

I. Orlan ceinbat izaite edo naturaleza, en-
tendimenta eta borondate danco Jangoicoac?

E. Naturaleza bacar bat, entendimentu bat, eta borondate bat.

I. Eta ceinbat persona?

E. Iru distinta, ceinzuc dirian Aitia, Semia, eta Espiritu Santua.

I. Celan da Jangoicoa guztiz poderosoa?

E. Bere gura izanagaz bacarric eguiten dabelaco gura daben guztiya.

I. Celan da Criyadoria?

E. Gauza guztiyac eguin cituzalaco ecebere eceric.

I. Eta ceu cetaraco eguin cinduzan Jangoicoac?

E. Bera bicitza onetan ametaco, ta serbiyotaco, eta guero gloriyan betico gozetaco.

I. Celan da Salbadoria?

E. Graciya emoitén dabelaco, eta pecatuac parcatuten dituzalaco.

I. Celan da glorificadoria?

E. Gloriya emoitén deutzalaco bere graciyan ilten danari.

I. Bauco Jangoicoac, guc leguez, gorputziac?

E. Jangoico dan partez, ez Jauna, dalaco espiritu purua; baya bai guizon dan partez.

I. Iru personetarie cein eguin zan guizon?

E. Bigarrena, cein dan Semia.

I. Aitia eguin zan guizon?

E. Ez Jauna.

I. Espiritu Santua eguin zan guizon?

E. Ez Juana.

I. Cein bada?

E. Bacarric Semia, ceineri, guizon eguin azquero, derecho Jesu Cristo.

I. Orlan, bada, nor da Jesu Cristo?

E. Da Jangoico biciyaren Semia, guizon eguin zana, gu errendimiyetarren, eta guri celan bici eracustiarren.

I. Eta ceinbat izaite, edo naturaleza, entendimentu, eta borondate dauco Jesu Cristoc?

E. Naturaleza bi, bata Jangoico dan partez, eta bestia guizon dan partez: entendimentu bi, Jangoico dan partez bata, eta guizon dan partez bestia: eta borondate bi, bata Jangoico dan partez, eta bestia guizon dan partez.

I. Eta ceinbat persona eta memoriya dauco?

E. Persona Jangoicozco bat bacarric, cein dan Trinite guztiz santuco bigarren persona; eta memoriya bat bacarric guizon dan partez, bada Jangoico dan partez eztau biar memoriyaric, gauza guztiyac bero aurrian daucazalaco.

I. Cer esan gurada Jesusre?

E. Salvadoria.

I. Cetaric salbau guiduzan?

E. Gueure pecatuetaric, eta Diabruaren cautiberiyoric.

I. Cer esan gura dau Cristoc?

E. Ungidua.

I. Cegaz izan zán ungidua?

E. Espiritu Santuaren gracyaz, eta doez.

I. Cristo gueure Jauna celan sortu zan, eta celan yayo zan Doncella zan, Ama ganic?

E. Jangoicoac ori milagroaz eguiten ebala.

I. Ce misteriyo da ori?

E. Encarnaciñoco misteriyoa.

I. Cer sinistuten dozu encarnaciñoco misteriyoan?

E. Trinitade guztiz Santuco bigarren persona, cein dan Semia, guizon eguin zala Ama Virginiaren errai guztiz garbiyetan; ez guizonaren obraz, ezpaba Espiritu Santuaren birtutez, bere doncellatasunaren calte baga.

I. Ceinbat gauza obrau cituzan, bada, Espiritu Santuac Encarnaciñoco Misteriyoan?

E. Lau gauza.

I. Ceinzuc dira?

E. Lelengoa, formau eban gorputz bat Ama Virginiaren Sabel santuan bere odol guztiz garbiyagaz. Bigarrena, criyadu eban Arima bat ecebere eceric. Irugarrena, gorputza, ta arimia batu cituzan alcarregaz. Laugarrena Trinitade guztiz santuco bigarren personiac beragan arfu, ta beragez batu cituzan gorputz, ta arima onecc; eta alan, leen Jangoico baño etzana, Jangoico izaltia galdu baga, gueratu zan guizon eguinic; ceinari derecho Jrsu Cristo.

I. Eta celan yayo zan milagroaz?

E. Urteiten ebala Mariya Santisimaren Sa-
beleric, bere doneellatasunaren calte bagaric,
eguzquiyaren arguiyac cristal bateti urteiten
daben leguez, cristala urratu, ta loitu bagaric.

I. Bere Ama guero betidoncella bici izanzan?

E. Bai, Jauna, beti.

I. Cegaitic Curtzian il gura izan eban?

E. Gu libretarren pecaturic, eta betico eri-
yotzaric.

I. Celan, bada, yauzi guintzan betico eriyot-
za orretan?

E. Pecatu eguiten ebala Adan gure lelongo
gurasoac, ceinegan guztiyoc eguin guendun
pecatu.

I. Bauc Cristoc Aitaric, edo Amaric?

E. Jangoico dan partez dauco Aita, cein dan
Aita eternoa, eta eztauco Amaric: eta guizon
dan partez dauco Ama, cein dan Ama Virginia,
eta eztauco Aitaric.

I. Eta nosic onacoa da Jesu Cristo?

E. Jangoico dan partez beti beticoa Aita
Eternoa, ta Espiritu Santua leguez: baya gui-
zon dan partez Ama Virginiaren Sabel santuan
sortu zanic onacoa.

I. Cer derechazu dala á Infernua, ceinetara
yatzi zan, il azquero, Cristo gueure Jauna?

I. Ez condenaduen lecua, ezpada justoac
egozan Linboa.

I. Bada, bago infernubat baño gueiyago?

E. Bai Jauna, lau dagoz lurraren biyotzian; eta dereche condenaduen Infernua, Purgatoryoa, seiñen Linboa, eta Justuen Linboa, edo Abrahamen Senoa.

I. Eta cer dira orrece?

E. Condenaduen Infernua da lecu bat, ceinetara yoaten dirian pecatu mortalian ilten dirianac, an tormentu, ta pena artian betico agoteco: Purgatoryoa da lecu bat, ceinetara yoaten dirian graciyan ilten dirianen arimac, baya pagau бага guztiz curen pecatuen zorra, aun pena icaragarriyacaz garbituac izaiteco: Seiñen Linboa da lecu bat, ceinetara yoaten dirian, uso errazoescora eldu baño leenago, batiatu bagarie ilten dirianen arimac, an beti egoteco Jangoicoa eguño ecusi bagarie: Eta Justuena, edo Abrahamen Senoa da lecu bat, ceinetara yoaten cirian, Jesu Cristoc gu erre-dimidu baño leenago, graciyan ilten cirianen arimac, guztiz garbituta egozanac: eta lecu berbera, ceinetara benetan yatzizan Jesu Cristo.

I. Celan yatzi zan?

E. Yatzi zan bere arimia, Jangoicotasunagaz baturic.

I. Eta bere gorputza celan gueratu zan?

E. Baturic Jangoicotasun beragaz.

I. Celan biztu zan irugarren egunian?

E. Batuten ciriala barriro bere gorputz, ta arima gloriyaz betia, ostera iños il ezeiteco.

I. Ceinbat garren egunian igo eban Ce-
ruetara ?

E. Berroquei garren egunian.

I. Ce modutan ?

E. Bere poderiyo, ta birtutez.

I. Cer esan gura dau yarriric egoitiac Aita
Jangoico guztiz poderosoaren alde escoan ?

E. Jesu Cristoc Jangoico dan partez daucala
gloriya bardina Aitiagaz, ta Espiritu Santua-
gaz: eta guizon dan partez beste guztiyac baño
guciyago.

I. Nos etorrico da biciyac, eta ilac juz-
guetan ?

E. Munduaren acabuan.

I. Eta orduan biztucio dira il guztiyac ?

E. Bai Jauna, leen cituezan gorputz, ta ari-
ma curecaz.

I. Eta Munduaren acabua baño leenago juz-
gaduac izango gara ?

E. Bai Jauna, guztiyac ilten dirianian juz-
gadu, ta sentenciaduco dituz Jangoicoac: onac
Ceruco gloriya gozetara, eta deungac betico
penac padeciuetara Infernuan.

I. Nor da Espiritu Santua ?

E. Trinitade guztiz Santuco irugarren Per-
sonia; Aitia ta Semia leguez Jangoico eguiyaz-
coa dana.

I. Cer sinistuten dozu esaten dozunian: si-
nistuten dot Santuen comuniñoa ?

E. Cristiñau fielac danquiela parte batac bestien obra onetan, gorputz baten zatiyac leguez, cein dan Elessia.

I. Cer da Elessia?

E. Da cristiñau fiel guztiyac batera eguiten daudeen, gorputza, ceinen burua dan Aita Santua.

I. Nor da Aita Santua?

E. Da Sumo Pontifice Errōmacoa, Cristoren Vicariyo, edo ordeco mundu onetan, ceineri guztiyoc obediu biar deutsagun.

I. Cer esan gura dau pecatuen parcaciñoac?

E. Elessa Santan dagozala pecatuac parquetaco mediyoac, ceinzuc dirian Sacramentu Santuac.

I. Cer esan gura dau araguiyaren erresurreciñoiac?

E. Judiciyoco egunian guztiyoc biztuc gariala orain daucaguzan gorputz, ta arima eurrecaz: artzaiteco bacoçac merecietan daben aloguera, edo castigua.

I. Cer esan gura dau seculaco bicitziac?

E. Bicitzau acabau azquero, izango dala beste betico bat, edo iños acabauc eztana: ceinetan egongo dirian, Jangoicoa Jangoico dan arte guztiyan, onac Ceruan gloriya gocetan, eta deungac Infernuan pena icaragarriyac padecietan.

I. Credo, ta Fedeco Articuluez ganeti bes-

te ganzaric sinistuten dozu?

E. Bai Janna, Escritura Santan dagoana, eta Jangoicoac bere Elessiari agueru deutsan guztiya.

I. Ce gauza dira orreec?

E. Ez ori itandu niri. nasalaco y aquituriya bagacua: Doctoriac dituz Elessa Ama Santiac erantzuten y aquingo daudeenac.

M. Ondo diñozu: bada Doctoriai yagoque, ta ez zuri, gure fede santuco gauza guztiyen contu emoitia: zuretzaco asco da Articuluena, Credoan dagozan leguez, emoitia.

*Cristiñau Doctriniaren bigarren partia ceinetan
espliqu tan dan cer escatu biar dan; eta
Elessa Ama Santiaren oraciñoac.*

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu biar dozun, cein dan lelengoa: gatozan bigarrene-
ra, cein dan cer escatu biar dan yaquitia.

Esan eguidazu.

I. Noc esan eban Aita guria?

E. Jesu Cristoc.

I. Ceteraco?

E. Guri oraciño eguiten iracasteco.

I. Cer da oraciño eguitia?

E. Da Jangoicoagana biyotza creguitia, ta berari mesediac escatutia.

I. Ceinbat modutacoa da oraciñoa?

E. Bitacoa.

I. Ceintzue dira?

E. Gogoagazcoa, edo mentala; eta aoagazcoa, edo bocala.

I. Cer da oraciño mentala?

E. Da arimaco sensun, edo potenciyaaz eguiten dana: memoriyagaz gogora gauza onen bat ecarten dogula: entendimentuegaz gogoan gauza ori darabilgula, ta here gamian pensetan dogula: eta borondatiagaz afectoac, eta desco santuen frutu onac ateraten doguzala: contu daigun, pecatuen gorrotoa, humiltasuna etc. edo gogo onen batzue artzaiten doguzala, celangoac dirian, ondo confesetaco, bizitzia obaturteco, edo besteren batzue.

I. Cer da oraciño bocala?

E. De berbacaz eguiten dana, celangoa dan eguiten doguna Aita guria esaten dogunian.

I. Eta celan eguin biar da oraciño?

E. Atenciñoagaz, humildadiagaz, confianciagaz, eta perseberanciyaaz.

I. Aita guria esaten dozunian nogaz berba eguiten dozu?

E. Gueure Jaun. eta Jangoicoagaz

I. Non dago gure Jangoicoa?

E. Lecu guztiyetan, especialmente Ceruan, eta Santisimo Sacramentu Altaracoan.

I. Eta Jesu Cristo non dago?

E. Jangoico dan partez lecu guztiyotan, eta guizon dan partez bacarric dago Ceruan eta Santisimo Sacramentu Altaracoan.

I. Cein da oraciño en artian onena?

E. Aita guria.

I. Cegaitic?

E. Cristoc bere aotic-esan ebalaco, Aposto-
luac escatu ta.

I. Cegaitic guciyago?

E. Dancazalaco zazpi escari caridadeti dato-
zanac.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa da santificadu bedi zure ucena.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jangoicoaren ucena izan dila ezagutua,
eta onradua mundu guztiyan.

I. Cein da bigarrena?

E. Betor gugana zure erreinua.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Erreinau daiyala Jangoicoac gure arime-
tan emen lurrian gracyaz, eta guero emon
daigula gloriya.

I. Cein da irugarrena?

E. Eguin bedi zure borondatia celan Ceruan
alan lurrian.

I. Cer escututen dozu escari orretan?

E. Eguin daigula Jangoicoaren borondatia
lurrian gagozanoc, Ceruan dagozanac eguiten
daudeen leguez.

I. Cein da langarrena?

E. Emon eguiguzu gaur gueure egunian eguniango oguiya.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Emon daigula Jangoicoac gorputzeraco mantenimentua, eta arimaraco graciya, ta Sacramentuac.

I. Cein da bostgarrena?

E. Parcatu eguiguzuz gueure zorrac, guëuc gueure zordunai parquetan deutseguzan leguez.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jangoicoac parcatu deiguzala gueure peccatuac, gueuc parcatu deutsegun leguez gach eguin deuschenai.

I. Cein da seigarrena?

E. Ichi ez eiguзу tentaciñoan yausten.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jangoicoac ezteigula ichi yausten, ez consentietan pensamentu, ta tentaciño deunguetan, ceintzucaz Demonioac peccatuan yausi eraguin gura deuseun.

I. Cein da zazpigarrena?

E. Baya libradu gaguizuz gacheric.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jangoicoac libradu gaizala arimaco ta gorputzeco gach, eta peligrу guztiyetic.

I. Cegaitic diñozu asiqueran, *Aila guria Ceuuetan zagozana?*

E. Jangoicoagana biyotza ereguiteco, ta es-

catuteco mesediac humildadiagaz, ta confian-
ziagaz.

I. Cor esan gura dau acabuan esaten dozun,
berbiac: Amen?

E. Alan izan deila.

I. Ceintzuc dira Ama Virginiari esaten deutsa
zuzan oraciñoric onenac?

E. Ave Mariya, eta Salvia.

I. Noc esan evan Ave Mariya?

E. Angueru San Gabrieleec Ama Virginiari
barri onac emoiterra etorri zanian.

I. Noc esan eban Salvia?

E. Elessa Ama Santiac dauco beretzacozat
artuta.

I. Cetaraco?

E. Ama Virginiari mesediac escatuteco.

I. Ave Mariya, edo Salvia esaten dosunian
nogaz berba eguiten dozu?

E. Ama Virginiagaz.

I. Nor da Ama Virginia?

E. Da Señora bat birturtez, eta gracyaz be-
tea, Jaungoicoaren Ama, eta ceruan dagoana.

I. Eta Altaran dagoana nor da?

E. Da Ceruan dagoanaren imagina, eta irudi
bat.

I. Cetaraco dago an?

E. Guri acordarazoteco Cernan dagoana, eta
bere imaginia dalaco erreberenciya eguin dai-
yogunzat.

M. Bada beste ainbeste eguin biar deutsezu beste Santuen imaginai eta gorpu-zatiyai bere.

I. Eguin biar deutsegu oraciño Angueruai, eta Santuai bere?

E. Bai Jauna, gueure bitertecoai leguez.

I. Ce ganza dira Angueruac?

E. Dira, Ceruan Jangoicoa gocetan dagozan Espiritu zoriyoneco batzue.

I. Cetaraco eguin cituzan Jangoicoac?

E. Bera beti alabadu, ta bedeincatu daguiyenzat.

I. Ceteraco guciyago?

E. Bere Ministroac leguez Elessia gobernetaco, eta guizonac yagoteco.

I. Orlan zuc bere baucazu zure Angueru guardacoa?

E. Bai Jauna, baucat, eta bacoachac daucoberia.

M. Bada artu eguiyozu debociño andibat, eta egunian encomendau zaquiyo.

Irugarren Partia, ceinetan espliquetandan cer eguin, edo obraubiar dan.

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu, ta cer escatu biar dozun: dacusgun orain celan daquizun cer obrau biar dozun.

I. Esan eguizu: coin da Jangoicoaren le-

gueco lelengo mandamentua?

E. Jangoicoa ametia gauza guztiyen ganian.

I. Noc ametan dan Jangoicoa?

E. Bere mandamentuac gordetan dituzanac.

I. Cer da Jangoicoa ametia gauza guztiyen ganian?

E. Gurago izaitia gauza guztiyac galdu, bera ofendidu baño.

I. Cetara gueiyago obliguetan gaituz mandamentu onec?

E. Bera bacarric adoretara gorputzeco ta arimaco erreberenciya guztiyagaz, beragan sinistu, ta esperetan dogula fede biciyagaz.

I. Noc eguiten dau pecatu onen contra?

E. Idolo, edo Jangoico falsoac adoretan, edo sinistuten dituzanac; fedieren contraco gauzaren bat sinistuten dabenac; edo fedeco misteriyo santuren baten dudetan dabenac; edo doctrinia biar dan leguez eztaquiyanac; Fedeco, esperanzaco, ta Caridadeco actoac, eguin biar dirianetan eguiten estituzanac; Jangoicoagan biar dan asperanzia galtzaiten dabenac; edo Sacramenturen bat disposiciñoec charragaz artzaiten dabenac.

I. Noc gueiyago?

E. Aztuen contuac, ta barri emonac sinistuten dituzanac; eta sorguinqueryac, edo beste onelango bide bagaco gauzaren batzuec eguiten dituzanac.

I. Cein da bigarrena?

E. Bere ueen santuagaz juramentu alperric ez eguitia.

I. Noc eguiten dan juramentu alperric?

E. Juramentu eguiten dabenac eguiya bagaric, justiciya bagaric, eta necesidade bagaric.

I. Cer da juramentu eguiya bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia guzurragaz, edo batec uste dabenaren contra.

I. Eta ce pecatu da juramentu eguiya bagaric, edo dudiagaz eguitia?

E. Pecatu mortala, Jauna, juramentua gauza chiquer baten ganian bada bere.

I. Eta iñori on eguitiarren, edo iñoc erregututa, eguin lei, guzurragaz juramentu?

E. Ez da mundu guztiya gaitic bere.

I. Cer da juramentu justiciya bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia gauza gaisto, edo charren bat eguingo dala, contu daigun, progiuari gachen bat eguingo dentsala.

I. Eta ce pecatu da justiciya bagaric juramentu eguitia?

E. Pecatu mortala, gauza charra pisuzcoa bada: eta arina bada, pecatu veniala.

I. Cer da juramentu necesidade bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia eguin biar andi bagaric, edo ecerezqueriyac gaitic.

I. Eta ce pecatu da ori?

E. Pecatu beniala, faltau ez azquero juramentuaren eguiyac, ez justiciyac.

I. Eta gauza onen bat eguiteco juramentu, voto, edo promesa deucanac cunplidu biar dau?

E. Bai Jauna; eta ez cunpliyotia, edo lar luzatutia da pecatu mortala, gauza pisuzcoaren ganian izan azquero.

I. Eta pecatu da criaturac gaitie juramentu alperrie eguitia?

E. Bai, Jauna, euretan euren criadoriari juramentu eguiten yacolaco.

I. Ce modutan eguiten da juramentu Criaturac gaitie?

E. Esaten dala, contu daigun, neure ari-mia gaitie, Cerua gaitie, lurra gaitie etc. au alan da.

I. Ce erremediyo dago juramentu alperrie ez eguiteco?

E. Artutia usua esateco bai, edo ez, Cristoc iracasten deuseun leguez.

I. Eta mandamentu onetan eragozten da beste gauzaren bat gueiyago?

E. Bai, Jauna, eragozten da blasfemia bere, cein eztan besteric, ezpabere berba lotsabaco-ren batzue Jangoicoaren, edo bere Santuen contra esatia; eta da pecatu mortala.

I. Cein da irugarrena?

E. Domecac eta Jayac gordetia.

I. Noc gordetan dituz Jaiyac?

E. Meza osoa enzun, eta bearric eguiten ezdabenac necesidade baga euretan.

I. Eta ce pecatu da Jai egunetan necesidade bagaric biar eguitia?

E. Pecatu mortala, ordu biz gora eguiten bada; eta aez biera bada, pecatu beniala guciyen partez.

I. Cein da laugarrena?

E. Aita, eta Ama onretia.

I. Noc onretan dituz gurasoac?

E. Obedecidu, socorridu, eta erreberenciye-tan dituzanac.

I. Noc eguitendan onen contra pecatu mortala?

E. Etzeco gobernucio, eta aciyera oneco gauzetan gurasoen esanic eguin gura eztaudeen humiac: euren necesidadetan socorridu, edo lagundu gura ezteutseenac; birao, barre, edo burla eguiten deutseenac; escua eranci, edo cematulen dituezanac; eta euren conseju, ta bayezeoa bagaric escontzaraco bidiaac artzaiten dituezanac.

I. Nortzuc besteric sartzaiten dira gurasoen necenian?

E. Nagusiyagoac edadian, dignidadian, eta gobernan.

I. Eta mandamentu onetan sartzaiten dira

humiac euren gurasoen alderaco dauquiezan obligaciñoa baño gueiyago?

E. Bai, Jauna, nagusiyagoac euren azpicoen alderaco, eta gurasoac euren humien alderaco dauqueezanac bere.

I. Eta ceintzue dira orreec?

E. Eñmoitia yan edana, doctrina ona, egenplu ona, eta bere denporan ondo yagoquen estadia.

I. Eta ce pecatu da orreetan faltetia?

E. Gueyen partez, pecatu mortala.

I. Cein da bostgarrena?

E. Iñor il ez eitia.

I. Cer aguintuten da mandamentu onetan?

E. Ez iñori gachic eguitia, ez obraz, ez berbaz, ezta desioz bere.

I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra?

E. Bere buruari, edo progimuari eriyotzia, edo beste gach andiren bat deseetan deutesenac, edo gorroto deutesenac; edonorbere il, eridu, edo manatuten dabenac; ordituten danac; osasunian gach andiya eguingo deutseen ganzac yaten dituzanac; bere burua il, edo ilteco peligruan iminten dabenac; eta norberari, edo besteri birao eguiten deutesenac.

I. Cer da birao eguitia?

E. Da batec, edo norberen buruentzaco, edo besterentzaco gachen bat escatutia.

I. Eta ce pecatu dau birao eguitia?

E. Pecatu mortala, Jauna, gach andiren desioagaz eguiten bada: eta alango desio bagaric bada, pecatu beniala, beti ez arren.

I. Nortzuc, bada, eguiten daudee pecatu mortala alango desio bagaco biraoacaz?

E. Gueiyen partez gurasoac, eta nagusiye-nac, euren azpicoen aurrian birao eguiten daudeenac; eta birao eguiteco ecandua dauquienac, echiteco aleguinac eguiten ezpadituez.

I. Eta cegaitic ori?

E. Cegaitic euren esate, ta egenplu deungacaz emaiten deutseen bestiai Jangoicoa ofenditaco bidia, ceincri derechon escandalua.

I. Cein da scigarrena?

E. Araguizco pecaturic ez eguitia.

I. Cer aguintuten da mandamentu onetan?

E. Izan gaitzala castoac, eta garbiyac pensamentuetan, berbetan, eta obretan.

I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra?

E. Ezauquera osoagaz pensamentu loiyetan gustu artzaiten dabena, obrazco gauzaric eguiteco gogoric euqui ez arren: gauza loiyac cantan, esan, edo gustuz enzuten dituzanac; eta norberagaz edo bestegaz esenca loiyac, edo gauza desonestuac danquezanac, edo euqui gura dituzanac.

I. Cein da zazpigarrena?

E. Iñori ecer ostu ez eitia.

I. Cer agüinduten da mandamentu onetan?

E. Ez quendu, ez euqui, ta ez gura izatia besteren gauzaric, yaubiaren borondatez contra.

I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra?

E. Gauza oneetarie edocein eguiten dabenac, edo beste moduren baten progimuari bere ondasunetan calte andiya eguiten deutsanac.

I. Eta progimuari bere ondasunetan, dan moduan dala, calte eguiten deutsanac ce obligaciño dauco?

E. Dauco obligaciño—estua guztiyen errescata albait leen eguiteco.

I. Cein da zortzigarrena?

E. Iñori falso testimonioric ez ereguitia, ta guzurric ez esatia.

I. Cer agüinduten da mandamentu onetan?

E. Ez progimua gaitic juzgu charric arin eguitia, eta bere faltac ez esan, ta ez enzutia.

I. Noc austen dau mandamentu au?

E. Errazoe andi bagaric juzgu deunguia eguiten dabenac, creitua quendu, secretoa aguertu edo guzurra esaten dabedac.

I. Eta ce obligaciño dauco progimuari creitua quentzaiten deutsanac esaten dabela bera gaitic eguin eztaben pecaturen bat, edo eguin badau bere, zabal ez dabilena; edo aurpeguira

bere faltac esarten deutsalac?

E. Daucó obligaciñoa lengo moduan iminteco galdu eraguin deutsalac creitua, edo estimaciñoa.

I. Cer aragozten da bederatzigarren, eta amargarren mandamentuan?

E. Aragnisco atseguinen, eta iñoren ondasunen desio bide bacoac.

M. Esan eguizuz Elessa Ama Santiaren mandamentuac.

*Elessa Ama Santiaren mandamentuac
dira bost.*

Lelengoa, Meza osoa entzutia Domoca, ta Jayetan.

Bigarren, urtian bein edolabere confesetia, edo leenago criyotzaco peligruric badago, edo comulgauco bada.

Irugarrena Pascua erresurreciñocoetan comulguetia.

Laugarrena Elessa Ama Santiac aguinduten dabenián barau eguitia.

Bostgarrena Amarrenac, eta primiciyac Elessa Ama Santiari paguetia.

I. Cetaraco dira mandamentu oneec?

E. Jangoicoaren legueccoac obeto gordetaco.

I. Eta lelengora, cein dan Meza onzutia, nortzue dagoz obligauric?

E. Uso errazoezcora eldu dirian cristiñau guztiyac.

I. Eta celan enzun biar da?

E. Atenciñoe, errespeto, eta debociñoe andiyagaz: Cristoren pasiño santuan, edo beste gauza onen baten pensetan dogula; edo debociñoz erregetan dogula.

I. Eta ce pecatu eguiten dau motibo, edo errazoe on bagaric Meza enzuten eztabenac, edo Meza guztiyan, edo zati andiyan atenciñoe baga dagoanac, edo Mezia uts eguiteco peligruan yarten danac?

E. Pecatu mortala.

I. Eta bigarrenera, ta irugarrenera, ceintzue dirian confesetia, ta comulguetia nortzue dagoz obligauric?

E. Uso errazoascoa dauqueen cristiñau guztiyac.

I. Eta deungaro confesetan, ta comulguetan dirianac gordetan dituez mandamentu orreec?

E. Ez, Jauna; eta confesiño, ta comuniño bacoedian eguiten dituez pecatu mortal bi.

I. Eta ilteco peligruan confesore bagaric ecusten danac, cer eguin biar dau?

E. Contriciñozco acto bat, confesetaco googaz.

I. Eta laugarrenera, cein dan barau eguitia, nortzue dagoz obligauric?

E. Oguetabat urte cumplidu daudeenac.

I. Eta celan eguin biar da barau?

E. Egüerdiyan, eragotzi baco yanariyacaz, bazcari bacar bat eguiten dala.

I. Eta onetan faltau bagaric goshian ecer artu lei?

E. Bai, Jauna, artu ley onzabat leguez motibo arinenbat badago.

I. Eta gaubian eer artu lei?

E. Artu lei colaciñoan conciyenciya oneco gente artian usetan dana.

I. Eta motibo, edo errazoe on bagaric barau eguiten eztabenac ce pecatu eguiten dau?

E. Pecatu mortala.

I. Eta nortzuc dagoz obligauric vigiliya, ta barau egunetan oquelaric yan ez eiten; curretan oquelia ta pesca gauzia nastian yator-dubaten yan ez eiten: eta arrauntzaric, ta esne gauzaric garizuman, bulda bagaric, yan ez eiten?

E. Uso errazoezcoa dauqueen guztiyae.

I. Eta ce pecatu eguiten daudee gordetan eztituezanac?

E. Pecatu mortala, orreetaricoren bat austen daudeen bacoehian.

Misericordiyazco obrac dira amalau:

Zazpi espirtualac, edo arimacoac, eta beste
zazpi corporalac, edo gorputzecoac.

Espiritualac dira oneec.

Lelengoa, eztaquiyanari iracastia.

Bigarrena, biar dabenari conseju ona emoi-
tia.

Irugarrena, erratuten dabena zucendutia.

Laugarrena, injuriyac parcatutia.

Bostgarrena, triste dagoana consoletia.

Seigarrena, progimuaren faltac, ta argalta-
sunac paciencyatan eroatia.

Zazpigarrena, biciyac, ta ilac gaitic Jangoi-
coari erregututia.

Corporalac dira oneec.

Lelengoa, gaishoac bisitetia.

Bigarrena, gose danari yaten emoitia.

Irugarrena, egarri danari edaten emoitia.

Laugarrena, cautiboac errescatetia.

Bostgarrena, billosac yancitia.

Seigarrena, pobre bidestiyai ostatu emoitia.

Zazpigarrena, ilai lurra emoitia.

I. Cegaitic derecho misericordiyazcoac?

E. Justiciyac zor eztirialaco.

I. Nos obliguetan dandee pecatuaren beian?
E. Guizon yaquinen erechian necesidade andiya dagoanian.

I. Eta cer alcancetan dau batec misericordiyazco obra onecaz, eta eguiten dituzan beste obra onacaz, nai aguintuac diriala, nai boroutatezcoac?

E. Jangoicoaren graciyan badago, merecietan dau arimaco graciya, eta ceruco gloriya gueiyagotutia; paguetan dituz bere pecutuen zorrac, eta alcancetan dituz Jangoicoaganic ondasun andiyac, alan bere ariman, cein bere gaurcetan, conbenietan bayacaz.

I. Cegaitic diñozu Jangoicoaren graciyan badago?

E. Cegaitic pecatu mortalian batec eguiten dituzan obra onacaz ecin mercedu lei, ta ecin pagau lei pecatuen zorric; ta bai bacarric alcanzau leiz, edocelanbere, Jangoicoaganic mesederen batzuc.

Langarren Partia, ceinetan esplikuetan dirian artu biar dirian Sacramentuac.

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu, cer escatu, ta cer obrau biar dozun. Dacnsgun orain celan daquizun cer errecibidu biar dozun; cein dan azquenengoa.

Esan eguizuz Sacramentuac.

Elessa Ama Santiaren Sacramentuac dira zazpi: lelengo bostac dira biar biarrac izatez edo borondatez, ceintzuc baga cein salbau leiteque guizona echiten badituz dospieciroz: beste biyac dira boron datezcoac.

Lelengoa, Bautismua.

Bigarrena, Confirmaciñoa.

Irugarrena, Penitenciya.

Laugarrena, Comuniñoa.

Bostgarrena, Estremaunciñoa.

Seigarrena, Ordia.

Zazpigarrena, Matrimoniñoa.

I. Ce gauza dira Sacramentuac?

E. Dira señale aguiari batzuc, Jest Cristo gueure Jaunac eguin, ta imini cituzanac, euren mediyoz emoiteco guri bere graciya, ta birtutiac.

I. Cer da graciya?

E. Da izaito Jangoicozco bat, ceinec eguiten dabon guizona Jangoicoaren seme, ta Ceruco herederu.

I. Eta celan derecho graciya oneri?

E. Santificantia, edo santututen dabena.

I. Eta bagoz onez ostian beste graciya modu batzuc?

E. Bai, Jauna, bagoz beste batzuc; ceintzuei

derechee graciya lagungarriyac, eta arimaco arguialdiyac, ceintzuec bagaric ecin asi, ecin aurrera eroan, ta ecin acabau guiñaiquian salbaciñoraco gauzaric.

I. Eta oneez cer dira?

E. Jangoicoac, pecatuan yausi ez citeco, eta obra onac eguiteco emoitén deuscuzan socorru edo laguntasun batzuec, celangoac dirian Sermoiac, egenplu onac, uste nste baco eriyotzac; eta argui-aldi batzuec, ceintzuec, Jangoicoac arguituten dituzan gure entendimentuac; eta desio santu batzuec, ceintzuec bizcortuten dituzan onaraco gure borondatiac.

I. Cèr birtute emoitén daudee Sacramentuac graciya gaz batera?

E. Principalenac dira iru, Teologalac, ta Jangoicozcoac.

I. Ceintzuec dira?

E. Fedia, Esperancia, ta Caridadia.

I. Cer da Fedia?

E. Ecusi eztoguna sinistutia Jangoicoac alan aguertu dabelaco.

I. Cer da Esperancia?

E. Esperetia Ceruco gloriya Jangoicoaren graciya, eta gure obra onac diriala mediyo.

I. Cer da Caridadia?

E. Jangoicoac ametia gauza guztiyen ganian eta gure progimuec gure burua leguez, euracaz eguiten dogula, eurac gurecuz eguin

dagniyen guraco guennquian leguez.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Bantismucoa?

E. Quentzaiteco pecatu originala, ta beste, batiatuten danagan, aurquituten dan edocein.

I. Cer da pecatu originala?

E. Da araco pecatua, ceinegaz yayoten garian guztiyoc, eta yatorcum gneure lelengo gurasoetaric.

I. Nondi sartzaiten da Elessara?

E. Bantismu Santuti.

I. Eta bago Cerucic batiatu eztiriantzat.

E. Ez Jauna.

I. Bada nora doaz batiatu bagaric ilten dirian seinchuac?

E. Linbora.

I. Eta ce pena dauquee lecu atan?

E. Eztauquee sentiduco penaric Infernucoac leguez: baya bai Jangoicoaren arpeguiya inos ecusi ecina.

I. Orlan pecatu andiya da seiñari bautismoa galerazotia?

E. Bai, Jauna, norberen erruz izan azquero.

I. Nortzuc enqui daroc, bada, onetan errua?

E. Cerbaist eguiten daudecnac sortuta dagoan seinchua galtzaiteco, eta bardin onetara-co conseju deunguia emoiten daudeenac.

I. Celango pecatua da au?

E. Cerura guedar eguin daroan pecatua, eta

Jangoicoac aserre castigau daroiana.

I. Nortzuc guciyago euqui daroe onetan errua?

E. Yarten dirianac sabelian dauqueen seiña galtzaiteco peligruan.

I. Noc batiatu lei seiña ilteco peligruan dagoanian?

E. Edoceince, ondo batiatuten yaquin azquero.

I. Celan ondo batiatuten da?

E. Ezarten yacala seiñari ura, albaledi burura, ta ezpabere gorputzeco zatiric andiyenera, eta ura ezartorduan esaten diriala, batiatuteco adiyagaz, berba oneec: *Nic batiatuten zaitudaz Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren ucenian. Amen.*

I. Eta cer eguin biar da seiña yayoten bada il-echuriagaz, edo eceri eraguiten ezteutsala?

E. Batiatu bada-ezpeadan, ustelduta urten ezpadan, eztalaco ilic dagoanen seiñale ciertua mohimenturic ez eguitia: eta esaten da alangoan: *Bici bazara: Nic batiatuten zaitudaz Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren ucenian. Amen.* Eta bota ura berbacaz batera.

I. Eta cer eguingo da galtzaiten, edo botetan dan seiña bada denpora hacoa, ta guztiz chiquerra?

E. Batiatu ardura baga, ura ezarten yacala berbacaz batera, leen esan dan moduan.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Confirma-
ciñoa?

E. Confirmetaco, eta indartuteco Bautismu
Santuan artu guendun sedian.

I. Eta uso-errazoczcora eldu danac ce pecatu
eguiten dau Sacramentu au pecatu mortali-
an artzaiten dabela?

E. Pecatu mortala.

I. Bada cer eguingo dau pecatu ez eguiteco?

E. Confesau ondo lecnago.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Penitenci-
yacoa?

E. Batiatu azqueroco pecatnac parquetaco.

I. Ce pecatu dira orreec?

E. Mortalac, eta benialac bere bai.

I. Cer da pecatu mortala?

E. Da esatia, eguitia, pensetia, edo gura iza-
tia cerbaist Jangoicoaren leguiaren contra gau-
za pisuzcoan.

I. Cegaitic derecho mortala?

E. Ilten dabelaco eguiten dabaren arimia.

I. Celan ilten dau?

E. Graciyaren bicitzia quenduta.

I. Eta nos artzaiten dogu Sacramentu Peni-
tenciayacoa?

E. Ondo confesadu, ta ausoliciñoa artzaiten
dogunian.

I. Eta ceinbat gauza biar dira ondo confese-
taco?

E. Bost, Jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, esamina conciyenciayacoa eguitia.

Bigarrena, artzaitia damu eguiyazco bat Jangoicoa ofendidu dabelaco.

Irugarrena, enquitia propositu firme bat peccaturic guciyago ez eguiteco.

Laugarrena, Confesoriari bere peccatu guztiyac artez esatia

Bostgarrena, Confesoriac emoiten daben penitenciya cunpliyetaco gogoa artzaitia.

I. Cer da esamina conciyenciayacoa?

E. Leenondo confesau zanic, eta artian eguidituzan peccatuac memoriyara ecartia.

I. Nondi eguiten da esaminia?

E. Jangoicoaren legueco Mandamentuetati, bost Elessacoetati, eta obra Misericordiyazcoetati; contua ateretan dabela bat ce mandamentu bacoedian cetan uts eguin daben, obraz, berbaz, pensamentuz, edo desioz; beguraturuten dala norberen bicimodu, oficiyo, eta estaduco obligaciñoetara bere: escatu azquero leenago Jangoicoari norberen peccatuac ezaututeco arguiya.

I. Cein bat modutacoa da damua?

E. Bitacoa.

I. Ceinzuc dira?

E. Contriciñozcoa, edo amodiyozcoa: eta

Atriciñozcoa, edo bildurrezcoa.

I. Cer da Contriciñozco dumua?

E. Da sentimentu, pena, edo damutasun eguiyazco bat, pecatariyac bere biyotzian artzaiten dabena, Jangoicoa ofendidu dabelaco izanicain ona: proposituagaz confesetaco, emendetaco, eta cunpliyetaco penitenciya.

I. Cer da atriciñozco damua?

E. Da sentimentu, pena, edo damutasun eguiyazco bat pecatariyac bere biyotzian artzaiten dabena, Jangoicoa ofendidu dabelaco, edo infernaren bildurrez, edo pecatuaren ezaitasuna gaitie, edo graciya, eta gloriya galdu dabelaco; proposituagaz confesetaco, emendetaco, eta cunpliyetaco penitenciya.

I. Eta damu biyoetaric cein da onena?

E. Contrinozcoa.

I. Cegaitie?

E. Contriciñozcoa amore garbiti datorrelaco, atriciñozcoa barriz, bildurreti: contriciñozco damuegaz, confesau baño leenago, parcatuten yacaz bateri pecatu mortalac, eta yarten da Jangoicoaren graciyan: baya atriciñozco baccarragaz ez, confesiñoagaz batera ezpada.

I. Eta damu biyoetaric cein euqui biar da ondo confesetaco?

E. Gueiyenac esaten daudee atriciñozcoa asco dala; baya obeto eta seguruago da contriciñozcoa erroatia: eta au euquitiarran eguingo

dan confesetan danac.

I. Eta nos euqui biar da damna?

E. Confesoriac ausoluciñoa emon baño le-
enago.

I. Cer da propositua?

E. Da gogo firmebat secula gueiyago Jan-
goicoa pecatu mortalagaz ez ofendiyetaco.

I. Cer da aozco confesiñoa?

E. Da esatia Confesoriari pecatu mortal guz-
tiyac, engañu bagaric, ta guzur bagaric.

I. Eta pecatu mortalen bat confesatzagaric
echiten dabena, confesiño ona eguiten dau?

E. Echiten badau lotsaz, bildurrez, edo es-
amina faltaz ez Jauna: baya bai aitzuta echiten
badau, edo bere erru bagaric.

I. Eta acordetan bayaco guero, cer eguin
biar dau?

E. Urrengo confesiñoan confesau.

I. Eta pecatu mortalen bat lotsaz confesau
bagaric echi dabena salbau leiteque penitenci-
ya eguin da?

E. Ez, Jauna, Santuac baño penitenciya
gueiyago balegui bere, confesetan czpadau
pecatua.

I. Eta bago confesoriac ausolbidu ecin lei-
yan peaturic?

E. Ez, Jauna, bada guztiyentzaco topauco-
dau erremediyoa bacochar bere erriyan, Erro-
mara-bagaric.

I. Eta ondo confesetan dira euren pecatuac gichituta, edo edertuta leguez esaten dituzanac?

E. Ez, Jauna, esan biar dirialaco datqueen gaistotasun guztiyagaz, eta conciyenciya eracusten daben leguez.

I. Eta confesetan danac damu bagaric, propositu bagaric, edo penitenciya cumpliyetaco gogo bagaric confesiño ona eguiten dau?

E. Ez, Jauna; eguiten dau, bai, sacrilegiyozco pecatu mortal andi bat; eta barrero confesau biar dituz esan cituzan pecatu guztiyac, eguin eban sacrilegiyozcoagaz batera.

I. Eta nortzuc eguin daroec euren confesiñoac damu bagaric, eta propositu bagaric?

E. Ocasiónetarie apartetan eztirianac, eta emendiyoric eztaunqueenac.

I. Eta damu eguiyazcoa, eta propositua artzaiteco cer eguin biar da?

E. Confesetara yoan baño leenago Jaungoicoari escatu arren, lagundu daguiyola; gogorra ecarri bere magestadiac eguin deutzazan mesediac, edo bere pasiño, ta eriyotzia, edo bere ontasun parebacoa; eta biyotz biyotzeric ascotan esan acto contriciñozcoa.

I. Cer da penitenciya, edo satisfaciñoa?

E. Da paguetia pecatuac gaitic zor dan penia, cunpliyetan dala confesoriac emonico penitenciya.

I. Eta penitenciya cunpliyetan eztabenac eguiten dau confesiño ona?

E. Confesoriac emoiten deutsanian badauco cunpliyetaco gogoa, bai Jauna, baya confesoriac emoiten deutsanian ezpadanco cunpliyetaco gogoric, ez Jauna: guero cunplidu arren bere.

I. Eta ee pecatu da penitenciya ez cumpliyetia, edo lar luzatutia?

E. Pecatu mortala, Jauna, pisuzcoa bada penitenciya ori.

I. Eta pecatuac gaitic zor dan penia ecin pagau lei penitenciya gaz ezpada?

E. Bai, Jauna, paguetan da Jangoicoaren gracyan eguiten dirian obra on guztiyacaz bere, eta Indulgenciya irabaciya gaz.

I. Cer dira Indulgenciya?

E. Dira gracya batzue, ceinen bitartez parcatuten dan, mundu onetan, edo Purgatoriyoan, pecatuac gaitic pagau biar dan penia.

I. Eta celan irabacico dira?

E. Eguiten diriala estadu gracyazcoan, aguinduten dirian gauzac.

I. Eta Purgatoriyoa doazanac, pagau eztaudelaco mundu onetan euren pecatuen zorrague socorridu guñaiz?

E. Bai, Jauna, gure pecatuen zorra paguetaco eguiten doguzan obra onacaz euracaz, arimen oneraco eguiten badoguz.

I. Eta pecatu mortalian yausten dan guztian, biar dan batec bertati confesau parcatu daquiyontzat?

E. Ondo litzateque, baya eztago obligacionic.

I. Cer eguin biar dau bada?

E. Artu pecatu eguin dabelaco contriciñozco damu eguiyazcoa, proposituagaz emendetaco, ta confesetaco Elessa Ama Santiac aguintuten dabenian.

I. Cer da pecatu veniala?

E. Da pecatu mortaleraco disposiciño bat.

I. Cegaitic derecho veniala?

E. Arin yausten dalaco berian guizona, eta arin parcatuten yacalaco.

I. Ceinbat gauza gaitic parcatuten yaco?

E. Bederatzi gaitic.

I. Ceintzue dira?

E. Lelengoa, Meza enzutia gaitic.

Bigarrena, comulguetia gaitic.

Irugarrena, Ni becatariyau esatia gaitic.

Laugarrena, Obispoaren bendiciñoa gaitic.

Bostgarrena, ur bedeincatua gaitic.

Seigarrena, ogui bedeincatua gaitic.

Zazpigarrena, Aita guria esatia gaitic.

Zortzigarrena, Sermoia enzutia gaitic.

Bederatzigarrena, bularra yoa gaitic, Jangoicoari parca escatuten yacala.

I. Cegaitic diñozu Jangoicoari parca escatu-

ten yacalá?

E. Eracusteco artu biar dogula pecatu venialen damu santua, euren parcaciñoa gauza onmeetati alcanzau gura badogu.

I. Eta pecatu venialac confesau biar dira?

E. Ondo da confesetia, baya eztago obligaciñoeric.

I. Eta pecatu venialac baño ezpadaucac confesetara doianac, cer eguin biar dan damua, ta propositua segurututeco?

E. Confesau, venialacac batera, leenago confesauta daucan pecatu mortalen bat bere.

I. Cetarāco da Sacramentu Santu Comuniñooca?

E. Biar dan leguez errecibidu azquero, izan dintzat gueure arimeen mantenimentua, eta graciya aci, ta gueyagotu deiguntzat.

I. Ceinbat gauza biar dira, bada, ondo comulguetaco?

E. Iru Jauna.

I. Ceinzue dira?

E. Lelengoa, barau naturalian egotia.

Bigarrena, Jangoicoaren, graciyan egotia.

Irugarrena, cer errecibietan dan yaquitia.

I. Cer da barau naturala?

E. Gaberdico amabiyetarie, eta comulgau artian ecerbere artu bagarie egotia.

I. Cer da Jangoicoaren graciyan egotia?

E. Pecatu mortal guztietarie libre egotia.

I. Eta celan yarrico da graciyan comulguetaco, pecatu mortalian aurquituten dana?

E. Ondo confesauta, Jauna.

I. Eta confesau azquero gogora bayatorco pecatu mortalen bat, cer eguin biar dau?

E. Barrero confesau, comulgan baño leenago.

I. Cer artzaiten dozu comulguetan zarianian?

E. Jesu Cristo Jangoico, ta guizon eguiyazcoa, cein dagoan bene-benetan Sacramentu Santu Altaracoan.

I. Cer da Sacramentu Santu Altaracoa?

E. Ostiya consagrada, eta Caliz consagrada.

I. Nos iminten da Jesu Cristo ostiyan, eta Calizian?

E. Sacerdotiac consagraciñoco berbac esaten dituzanian.

I. Eta berba santuac esan baño leenago cer dago Ostiyan, eta cer Calizian?

E. Ostiyan dago ogui puscabat, eta Calizian ardao puscabat, ur tanga bategaz.

I. Eta consagraciñoco berbac esan azquero cer dago?

E. Ostiyan Jesu Cristoren gorputza, eta Calizian Jesu Cristoren odola.

I. Ostiya consagraduan bago gorputza baño beste gauzaric?

E. Bai Jauna, an dago Jesucristoren gorputzagaz batera bere odola, arimia, eta Jaungoicotasuna; eta bardin Caliz consagraduan Jesucristoren odolagaz batera dago bere gorputza, arimia, eta Jangoicotasuna.

I. Consagraciñoco berbae esan azquero bago Ostiyan ogniric, edo Calizian ardaoric?

E. Ez Jauna, ezpada oguiyaren eta ardaoren irudiya, edo accidentiac; ceintzuc dirian usaiña, coloria, gustua, eta ganecoac.

I. Biciric, ala ilic dago Jesucristo ostiya, eta Caliz consagraduan?

E. Biciric, Jauna, Cernan dagoan leguez, baya estalduta oguiyaren eta ardaoren irudiyacaz, edo accidentiacaz.

I. Ostiya consagradna erdibituten edo apurtutun bada, erdibituten ete da Cristoren gorputza?

E. Ez, Jauna, bada ain osoric dago zati bation, cein bestian: ain osoric ostiya chiquiyan, cein andiyan; eta ostiyaren apurric chiquirreñian, cein ostiya osoan: dagoalaco Jesu Cristo guztiya, ostiya guztiyan, eta guztiya ostiyaren edo cein zatitan edo apurretan.

I. Pecatu mortalian comulguetan danac artzaiten dau Jesu Cristo?

E. Bai, Jauna, baya ez bere oneraco, ezpabere bere caltitan; eguiten dabelaco sacrilegiyo icaragarri bat, eta Judasen pecatua.

I. Eta biardan moduan comulguetan diria-

nac cer gueyago eguin biar daudee frutu andiyagoac alcancetaco?

E. Comulgau baño leenago pensau ondo nor dan euren biyotzetara datorren Jaun andiya: eguin fedeco, esperantzaco, eta caridadeco actoac; artu humiltasun eta bildur santu andiyagaz; eta comulgau azquero esquer onac emon mesede ain andiya gaitic, urten bagarie bertati (Judasec leguez) Elessarie canpora.

I. Eta cer eguin biar da esquer onac emoiteco?

E. Munduco ardurac, eta cer eguin guztiyac alde batera ichi, sensunac ta biyotza batu, ta egon pensetan: ¿nor etorri da nigana? ¿nor da Jesucristo? eta ¿nor nas ni? Escatu guero gura dan gustiya, bada, ondo comulgau bagara, eztago mesediac alcancetaco eta ederragoric.

I. Orlan ezta ondo comulgau ta bertati Altarrac bisitetia, Errosariyoa erregetia, edo Confesoriac emon deutsan penitenciya cumpliyetan egotia?

E. Ez, Jauna, bada orreec onac izan arren, eztira orduan eguin biar dirianac: orduan egon biar dau batec, ordu lauren baten guchiyenez, leen esan doguzan gauzac bere artian go-goan darabiltzala.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Estremanciñocoa?

E. Iru gauzataraco.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, lengo bicitza gaistoaren errastu, ta ondaquinac quentzaiteco.

Bigarrena, arimiari indarra emoiteco Demoniñoaren tentaciñoen contra.

Irugarrena, gorputzari osasuna emoiteco, arimiaren calteraco izango ezpada.

I. Eta uso-errazoezcora eldu cirianac gaisho peligruzcoagaz, dagozarian, ete danqueen Sacramentu Santuan artzaiteco obligaciñoerico?

E. Bai, Jauna, eta pecatu mortala eguiten daudee aleguinez artzaiten ezpadaudee, edo pecatu mortalian eguiten badaudee.

I. Bada cer eguingo dan pecatu mortalian dagoanac ondo artzaiteco?

E. Confesau leenago, ta ecin confesau bada, artu contriciñozco damua.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Ordiacoa?

E. Consagretaco, ta ordenduteco Elessaco ministro dignoac celan dirian Sacerdotiac, Diaconuac, eta bestiac.

I. Eta Elessaco ministroai, besteen artian bere, Sacerdotiai zor yaqne errespeto andiyagoa?

E. Bai Jauna.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Matrimoniocua?

E. Ezconduteco, ta ezconduei graciya emoiteco, ceinegaz alcarregaz baquian vici ditezan,

eta Cerureco aci daguiyezan seme alabac.

I. Eta Sacramentu Santu au artzaiteco graciyan egon biar daudee ezconduten dirianac?

E. Bai, Jauna, pecatu mortalaren beian.

I. Eta graciyan eztagozanac celan prestauco dira ezconduteco?

E. Ondo confesauta.

Pecatu capitalac dira zazpi.

Lelengoa, Soberbiya.

Bigarrena, Avariciya.

Irugarrena, Luxuriya.

Laugarrena, Iria edo aserracunsia.

Bostgarrena, Guleriya.

Seigarrena, Enbidiya.

Zazpigarrena, Naguitasuna.

I. Cegaitic emoten dentseesu pecatu onei pecatu capitalen ucena, guciyenian pecatu mortalen ucena emoiten bayatee?

E. Emoiten yaque pecatu capitalen ucena, dirialaco beste pecatuen buru, iturri ta sustraiyac leguez: eta pecatu mortalen ucena echa-torque ain ondo, bada ascotan venialac baño eztira.

I. Nos dira mortalac?

E. Jangoicoaren, eta progimuaren contra dirianian.

I. Nos dira caridadiaren contra?

E. Eurac gaitic austen danian Jangoicoaren,

edo Elessiaren mandamenturen bat gauza pizuzcoan.

I. Cer da Soberbiya.

E. Bestiac baño gueiyago izateco gurari larreguibat.

I. Cer da Avariciya?

E. Da ondasunen gubari larregui bat.

I. Cer da Luxuriya.

E. Gorputzeco gustu loiyen gurari char bat.

I. Cer da Iria edo Aserracunsia?

E. Benguetaco gurari cital bat.

I. Cer da Guleriya?

E. Yateco, ta edateco gurari larregui bat.

I. Cer da Enbidiya?

E. Besten ona ecusi ecina.

I. Cer da Naguitasuna?

E. Gauza oneraco yausitasun, edo atzoracuntza bat.

Zazpi pecatu onen contra dagoz zazpi virtute.

Soverbiyaren contra, humildadia.

Avariciyaren contra, prestutasuna.

Luxuriyaren contra, castidadia.

Aserracunciaren contra, pacienciya.

Guleriyaren contra, yan edanian beguiratua izaitia.

Enbidiyaren contra, caridadia.

Naguitasunaren contra, bizcortasuna.

*Arimiaren areriyoc, ceintzuc ganic iñes eguin
biar dogun dira iru.*

Lelengoa, Mundua.
Bigarrena, Demoniñoa.
Irugarrena, Araguiya,
I. Nor da Mundua?

E. Guizon mundu zaliac, ta gaistcac.
I. Nor da Demoniñoa?

E. Da Jangoicoac Cernan eguin eban Angue-
rubat, cein yaigui zalaco, beste ascogaz bate-
ra, bere Magestadiaren contra, bota ebana In-
fernura bere lagunacaz batera, ceintzuei emoi-
ten deutsegu Demoniñoen ucena.

I. Nor da Araguiya?

E. Da gueure gorputza bera, bere gurari
deungacaz.

I. Celan vencidu, ta iñes eguiten da mundua
ganic?

E. Bere andiqueriyai, ta vanidadiai yaramon
ezagaz.

I. Celan vencidu, ta iñes eguiten da Demoni-
ñoa ganic?

E. Oraciñoagaz, ta humildadiagaz,

I. Celan vencidu, ta iñes eguiten, da aragui-
ya ganic?

E. Oneganic iñes eguiten da, ta au venciye-
tan da gorputza neque pian erabiliyagaz, bere
gustuac ucatuagaz, ta barau eguinagaz. Au

da areriyoric andiyena, cegaitic ece ecin gueuganic bota guññai araguiya; mundua ta Demonioña bai.

Virtute Teologalac dira iru.

Lelengoa, Fedia.

Bigarrena, Esperanzia.

Irugarrena, Caridadia.

I. Eta celan eztoqu utsic eguingo iru birtute onec actoac eguiteco daucagun obligacionan?

E. Debociñoz, ta sarri errecetan dogula (edo cein Cristiñauc eguin biar leuquian leguez) *Credoa, ta Aitauria*: eta biyotzeric esaten dogula *Neure Jesu Cristo Jauna*.

Virtute Cardinalac dira lau.

Lelengoa, Prudenciya.

Bigarrena, Justiciya.

Irugarrena, Fortalecia, edo Sendotasuna.

• Laugarrena, Tenplancia, edo yanedanian bequiratua izatia.

Gorputzeco Cenzunac dira bost.

Lelengoa, Beguiyacaz ecustia.

Bigarrena, Belarriyacaz enzutia.

Irugarrena, Aoagaz gustu artzaitia.

Laugarrena, Surracaz usain eguitia.

Bostgarrena, Escnacaz ucututia.

I. Cetaraco emon euscuzan Jangoicoac cen-

zunac, eta gorputzeco alde guztiyac?

E. Guztiyacaz, ta gauza guztiyetan bera ser-
biyetaco.

Arimaco Potenciyac dira iru.

Memoriya, Entendimentua, eta Borondatia.

I. Cetaraco emon euscun Jangoicoac Me-
moriya?

E. Bera, ta bere mesediac gogora ecarteco.

I. Cetaraco emon euscun Entendimentua?

E. Ezagututeco gueure Jauna, eta bera go-
goan erabilteco.

I. Cetaraco emon euscun Borondatia?

E. Bera ametaco ontasunic andiyena leguez,
eta bera gaitic progimua.

I. Eta cer da gueure arimia, ceinenac dirian
potenciya oneec?

E. Da Espiritu bat, iñoz here ilgo eztana,
cein eguin eban cebere eceric Jangoicoac bere
antzera ta irudira.

Espiritu Santuaren Doiac dira zazpi.

Lelengoa, Yaquituriyaco Doia.

Bigarrena, Entendimentuco Doia.

Irugarrena, Consejuco Doia.

Laugarrena, Cienciyaco Doia.

Bostgarrena, Fortalezaco Doia.

Seigarrena, Piedadeco Doia.

Zazpigarrena, Jangoicoaren bildurraren Doia

Espiritu Santuaren Frutuac dira amabi.

Lelengoa, Caridadia.

Bigarrena, Baquia.

Irugarrena, Biotzeco anditasuna.

Laugarrena, Benignidadia, edo erruquitasuna.

Bostgarrena, Fedia.

Seigarrena, Continenciya.

Zazpigarrena, Arimaco poza.

Zortzigarrena, Paciyenciya.

Bederatzigarrena, Ontasuna.

Amargarrena, Mansotasuna.

Amacagarrena, Modu ona.

Amabigarrena, Castidadia.

*Bienaventuranzac, edo Zoriontasunac
dira zörtzi.*

1. Zorionecoac biyotzeti pobre dirianac, bada eurená izango da Ceruco Erreinua.

2. Zorionecoac mansoac, bada euraac izango dira lurraren yaube.

3. Zorionecoac negar eguiten daudeenac, bada euraac izango dira poztuac.

4. Zorionecoac onaren gose ta egarri dirianac, bada euraac asiác izango dira.

5. Zorionecoac erruquiyorrac, bada eurentzaco bere erruquiya izango da.

6. Zorionecoac biyotz garbicoac, bada eu-

rac ecusico daudee Jangoicoa.

7. Zoriyonecoac baquetsuac, bada eurai emongo yaque Jangoicoaren semeen ucena.

8. Zoriyonecoac onac izanagaitic persecuciñoia daruenac, bada eurenua izango da Ceruetaco Erreinua.

I. Cer esan dogu orain?

E. Zortzi Bienaventuranza, edo Zoriyontasunac.

I. Ce ganza dira Zoriyontasun oneec?

E. Dira Espiritu Santuaren virtuteetaric, eta doietaric datoza obraric onenac.

I. Nortzuc dira biyotzeti pobriac?

E. Eztaudeenac gura munduco onraric, ez aberaztasunic, ezta laburrenic bere: edo beintzat eurretan biyotza ifini eztaudeenac.

I. Nortzuc dira mansoac?

E. Aserreric artzaiten eztaquiyeenac, ezta bere apurric bere.

I. Celan izango dira lurraren yaube?

E. Euren buruen yaube izanda.

I. Nortzuc dira negar eguiten daudeenac?

E. Atseguinic laburrenac bere echiten dituezanac.

I. Nortzuc dira onaren gose, ta egarri dirianac?

E. Aleguinaz ecetan bere utsic eguin gura ez leuqueenac.

I. Nortzuc dira enuquiyorrac?

E. Iñori bere, on baño beneric, eguin gura ezteutseenac.

I. Nortzuc dira biyotz garbicoac?

E. Euren gurari charrai ucatuten deutseenac.

I. Nortzuc dira baquetsuac?

E. Euren buruai, ta besteenai baque ona emon daroyoenac.

I. Norzuc dira onac izanagaitic persecuciñoia darnuenac?

E. Gauza on guztietan sendo ta firme dagozanac, perseguiduac izan arren.

I. Cegaitic dereche onei zoriyontasunac?

E. Eurretan dagoalaco bicitza onetan zoriyoneoac izatia, eta Ceruaren esperanza mantacoa.

I. Ceinbat dira guizonaren acabuco gauzac?

E. Lau Jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Eriyotzia, Judiciyoa, Infernua, eta Gloriya

I. Cer da Gloriya?

E. Da estadu, edo bicimodu bat alde guztietati eguin eguina, ceinetan dagozan on guztiyac gachie bapere bagaric: Infernuan gach guztiyac onic bapere bagaric aurquituten dirian leguez.

I. Eta Infernuti librau, eta Gloriya alcanzettaco cer eguin biar da?

E. Mandamentuac gorde.

I. Eta bagoz bideren batzuc mandamentuac errazago gordetaco?

E. Bai Jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Sarri Confesetia, ta Comulguetia; goshian egumeco obra guztiyac Jangoicoari opatutia; egunian egunian mez-enzutia; Ama Virginia-ri Errosariyoa erregetia; liburu debotoetan iracurtia oraciño mentala; gaubian gaubian conciyenciya esaminetia; eta guztiya baten esatiarren, Confesore yaquitun, virtute andico, ta ondo beguiratu bat artu, ta gauza guztiyetan bere esanera egotia.

M. Ondo diñozu zuc ori, bada Jangoicoa serbidu, ta vicitza onian irauteco laguntasun andiya da Confesore on bat euquitia. Eguizuz, bada, zuc bere aleguin guztiyac topetaco, San FRANCISCO SÁLESEC, eta Santa TERESAC diñuen leguez, ascoren artian oneen bat; eta Confesoria izango yatzu Angueru bat leguez, ceinec mandamentu Santuen bideti eroango zaituzan Ceruco Gloriya gozetara eltzaitartian.

M. Jangoicoac guztiyoc ara eroan gaguizala. Amen.

CONFESIÑO GENERALA.

Ni pecatariyau confesetan nayaco Jangoico guztiz poderosoari. Santa Mariya beti Virginiari, San Miguel Arcangeluari, San Juan Bautistiari, San Pedro, ta San Paulo Apostoluai, Santa guztiyai, ta ceuri neure Aita espirituala, eguin dodala pecatu pensamentuagaz, berbiagaz, ta obriagaz: neure erruz, neure erruz, nuere erru andiz: orregaitic erregututen deusat Santa Mariya beti Virginiari, San Miguel Arcangeluari, San Juan Bautistiari, San Pedro, ta San Paulo Apostoluai, Santu guztiyai, ta ceuri neure Aita espirituala, erregutu daguiyozula nigaitic gueure Jaun eta Jangoicoari. Amen.

ACTO CONTRICIÑOZCOA.

Neure Jesu Cristo Jauna, Jangoico ta guizon eguiyazcoa, neure Criyadoria, ta Erredentoria; zupan sinistuten dot, zupan esperetandot, zu ametan zaitudaz gauza guztiyen ganiari; zu izanic ain ona, ofendidu zaitudazalaco damu dot Jauna, damu dot neure biyotz guztiric zure Magestadia ofendidua: eta iminten dot propositu firmehat, ceure graciayaz batera, ez gueiyago ofendiyetaco eta apartetaco ofendidu cihaidazan ocasiño guztiyetic; neure pecatuac confesetaco ta cumpliyetaco emaiten yatan penitenciya. Ofreciyetan deusudaz, Jauna, neure bicitzia, obrac eta trabajuac neure peatuen pagureco: eta confiyetan dot ceure ontasun eta misericordiya cabubacoagan parcatuco deustazuzala ceure odol guztiz preciosogaitic, ta ceure pasiño ta eriotziagaitic, eta emongo deustazula graciya emendetaco, eta irauteco ceure serbiciyo Santuan neure bicitzia emoitartian. Amen.

Fedeco, Esperanzaco, eta Caridadeco Actooc.

Sinistuten dot Aita Jangoicoagan, sinistuten dot Seme Jangoicoagan, sinistuten dot Espiritu Santu, angoicoagan, sinistuten dot Jangoico bacar bat iru personetan.

Sinistuten dot Trindadeco bigarren persona Ama Virginiaren Sabel guztiz garbiyan Espiritu Santuaren graciayaz guizon eguin zala, eta gu salbetarren yayo zala, curtzian il, biztu, ta cerura igon ebala: eta Judiciyoco egunian etorrice dala biciyac eta ilac juzguetan; emoitico onai betico gloriya, eta deungai betico Infernua; Sinistuten dot Santissimo Sacramentu Altaracoan dagoala Jesu Cristo gneure Jauna Jangoico, ta gnizon eguiyazcoa, Ceruan dagoan berbera: eta sinistuten dot Elessa Ama Santiac sinistuten eta iracasten daben guztiya; eta fede onetan beti bici, eta il gura dot.

Esperetan dot Aita Jangoicoagan, Esperetan dot Seme Jangoicoagan, Esperetan dot Espiritu Santu Jangoicoagan; Esperetan dot neure Jangoicoac parcatuco deustazala neure pecatu guztiyac, eta emongo deustala Ceruco gloriya, eta mundu onetan ara eltzaiteco biar dodazan graciya ta laguntasun guztiyac, bere misericordiya cabubacoagaitic, Jesu Cristo gucure Jaunaren mercedentuac gaitic, eta bere graciayagaz eguiten dodazan obra onac gaitic.

Ametan dot Aita Jangoicoa, ametan dot Seme Jangoicoa, ametan dot Espiritu Santu Jangoicoa, ametan dot neure Jangoicoa neure biyolz guztiti, eta gauza guztiyac baño gueiyago, dalaco bera guztiz ona, ta amorosoa; eta bere amorearren ametan dot neure progimua neure burua leguez. Amen.

Goshian oeric yaigui, ta bertati Jangoicoari fede bici balegaz bequiratu, ur bedeincatua artu, curtze Santiaren eguin, eta egun ataco obrac opatuteco.

ORACIÑO A.

Esquer andiyac eta alabanzac, emoitin deutsudaz, [neure Jangoicoa, ecereceti criyadu nozulaco, Cristiñau eguin, eta Jesu Cristoren odol preciosogaz erredimidu nozulaco

orain artian gorde nozulaco, eta orain guño ceure escu
santueticaric artu dodazan mesede guztiyac gaitic.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Opa deutsudaz, Jauna, ceure gloriyaric andiyeneraco-
gaurco neure pensamentu, berha, neque, ta obra guzti,
yac, neure Jesus onaren odol, ta merecimentuacaz batera.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Jauna, neure pecatu guztiyen damua daucat, ceu gauza
guztiyen ganean ametan zaitudazalaco; vorondate sendo
bategaz, ceure graciya lagun dodala, ceu ofendidu baño
lecnago neure bicitzia galtzaiteco. Baita artzaiten dot go-
goa irabazteco gaur dirian Indulgenciya guztiyac neure
pecatuen satisfaciñoraco, ta Purgatoriyoco arimen onera-
co: eta orretaraco opabere deutsudaz gaurco neure neque,
biar, atsacaba, ta pena guztiyac: eta obeto artaan izan di-
tezan, ofreciyetan deutsudaz Ama Virginiaren escuetati,
ceineri esquetan deutsadan bere conceciño garbiya gaitic,
ta bere doloriac gaitic, gorde naguiala gaur, da beti gach
guztiyeticaric, bein bere ceure graciya galdu eztaguidant-
zat. Amen.

Iru Ave Mariya Ama Virginiari.

Angueru Guardacoari Oraciñoa.

Neure Angueru Guardaco maitia: gorde naguizu gaurco
neure pausu, berha, ta gauza guztiyetican, bencidu ez nagui-
yenzat neure areriyocac; eguin eztaguidan ceure surrian
neure Jangoicoaren contraco gauzaric: neure oraciño, ta
obra onac eroan eguizuz Jangoicoaren Tronuaren aurrera,
ta alcanzadu eguidazu guero eriyotza on bat. Amen.

Aitoguria, ta Ave Mariya.

San Joseperi Oraciñoa.

Neure Aita San Josepe bedeincatu gozoa; Ama Virginia-

ren Esposo eguiyazcoa; Jesus guztix gozoaren Aita orde-
coa; eta eriyotzaco orduan dagozan tristien anparu segu-
rúa: nic arizaiten zaitudaz egun onetan neure bitarteco ta
defensoretzat; lagun eguidazu, bada, gaureo ta neure bici
guztico obra, berba, ta gauza guztiyetan, dirianac izan
ditezantzat neure Jangoicoaren gloriyaraco; eta neure eri-
yotzaco ordu estuan lagundu eguidazu, eta eroan eguizu
neure arimia Jangoicoa alabetan ceugaz batera, betico
glorijan. Amen. *Aita guria, ta Ave Mariya.*

*Gaubian, nian sartu baño leenago ur bedeincatua artu
cirtze Santioren eguin, eta guero esungo dirian.*

ORACIÑOAC.

Neure Jangoicoa, emon eguidazu graiia gau au ceu
ofendidu bagarie igaroiteco, eta gorde naguizu gauza
deunga guztiyetarie. Amen Jesus Mariya, ta Josepe.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Ama Virginiari Oraciñoa.

¡O Virgina Mariya, Jangoicoaren Ama maitia, eta peca-
tari triste guztiyen misericordiyazco Ama! lagundu egui-
dazu gau onetan, librau naguizu gach guztiyetarie, eta ez
naguizu desanparau neure eriyotzaco orduan.

Iru Ave Mariya.

Angueru Guardacoari Oraciñoa.

Neure Angueru Guardacoa, lagundu eguidazu, eta gau
onetan gorde naguizu: JESUS, MARIYA, JOSEPE socortidu
naguizae. Jangoicoac emon daigula bere graiia, eta gue-
ro betico gloriya. Amen. *Aita guria, ta Ave Mariya.*

Maya bedeincatuteco modua.

Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren uceniat.
Amen.

Neure Jauna eta Jangoicoa, gueure esperancia dago ceugan, eta zue emoitén dozu bere denporan yateco biar doguna. Ceure escua zabaldu, ta guztiyoc bendiciñoz betetan gozuz.

Aita guria, ta Ave Mariya; eta quero esango da.

Ondasun guztiyen emoilia, eta gueuré Jauna; ceure escuetaric artu eta yan biar dogun guztiya zue bedeincatu eguizu, Jesu Cristo ceure Semia gaitic: Aitiac, eta Semiác, eta Espiritu Santuac guztiyoc bedeincatu gaguiyezala, eta here gloriyaco Maira betico eroan gaguiyezala. Amen.

Yan azquero graciyac emaitico.

Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren uceñian. Amen.

Esquerrac, eta alabanzac emoitén deñtsuguz, Jauna, orain ta beti eguin deñscuzuzan mesede guztiyac gaitic.

Ceuganic gueure ganera etorri dan bendeciño, ta mesede onegaitic mundu guztiyac alabau zaguizala. Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Gueure onguin guztiyai, Jauna, pagan eguiyezu ceure uceñ santua gaitic; eta arima fiyel guztiyac eroan eguizuz ceu alabetan. Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Arima fiyel guztiyai Jangoicoce emon daguiyoela betico descansua, ta gueuri emon daigula bere graciya, ta haquia. Emen batu gaituzan Jaunac, batu zaguizala guztiyoc Ceruco gloriyan. Amen.

Ave Mariyetaoac.

ŷ. Angueruac barrí onac Ama Virginiari emon eñtsazan,

R. Eta Espiritu Santuaren gracyaz Jangoicoaren Semi.
bere sabelian sortu zan. *Ave Mariya.*

Ÿ. Ar. Amen Jaunaren esclabia.

R. Eguin bidi nigan zuc esan dozuna. *Ave Mariya.*

Ÿ. Jangoicoaren Semia guizon eguin zan.

R. Eta gure artian bici izan zan. *Ave Mariya.*

Ÿ. Jangoicoaren Ama Santia erregutu eguizu gu gaitic.

n. Cristoren promeseen digno izan gaitazan.

ORACIÑOIA.

Emon eiguzu arren, Jauna, gucure arimetan ceure gra-
ciya, Angueruac barri onac ecarri, ta Cristo ceure Semia-
ren Guizon eguitia ezagutu dogunoc, bere Pasiño ta Curti-
zia gaitic, helico gloriyara eroanac izan gaitazan. Amen.

Meza crasoteco modua.

Sac. In nomine Patris et Filii et Spiritus Santi Amen.
Introibo ad Altare Dei.

R. Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

S. Judica me Deus, et discerne causam meam de gente
non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

R. Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti,
et quare tristis incedo dum affligit me inimicus.

S. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam, ipsa me de-
duserunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum et in
tabernacula tua.

R. Et introibo ad Altari Dei, ad Deum qui lætificat ju-
ventutem meam.

S. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus, quare
tristis es anima mea, et quare conturbas me.

R. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare
vultus mei, et Deus meus.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in
sæcula sæculorum. Amen.

S. Introibo ad altare Dei.

R. Ad Deum qui betificat juventutem meam.

S. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit Cælum, et terram.

S. Confiteor Deo Omnipotenti etc. et vos fratres, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

R. Misereatur tui Omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam.

S. Amen.

R. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Joanni Baptiste Sanctis Apostolis Petro, et Paulo, omnibus Sanctis et tibi Pater: quia pecavi nimis cogitatione, verbo, et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum, et Paulum, omnes Sanctos, et te Pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri Omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam æternam. R. Amen.

S. Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis Omnipotens, et misericors Dominus. R. Amen.

S. Deus tu conversus vivificabis nos.

R. Et plebs tua habitur in te.

S. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

S. Oremus etc.

S. Kyrie eleyson. R. Kyrie eleyson.

S. Kyrie eleyson. R. Christe eleyson.

S. Christe eleyson. R. Christe eleyson.

S. Kyrie eleyson. R. Kyrie eleyson.

S. Kyrie eleyson.

S. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.
S. Per omnia secula seculorum. R. Amen.

Epistolia acabau ta. R. Deo gratias.

S. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.
S. Sequentia Sancti Evangelii secundum etc.
R. Gloria tibi, Domine.

Evangelioa acabau ta. R. Laus tibi, Chiste.

S. Orate fratres etc.

R. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis, ad laudem, et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totius que Ecclesie sue sancte. S. Amen.

Prefacioa esaten danian.

S. Per omnia secula seculorum. R. Amen.
S. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.
S. Sursum corda. R. Habemus ad Dominum.
S. Gratias agamus Domino Deo nostro.
R. Dignum et justum est.

Pater nosterra esun azquero.

S. Et ne nos inducas in tentationem.
R. Sed libera nos a malo.
S. Pax Domini sit semper vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
S. Ite Missa est, *edo,* Benedicamus Domino.
R. Deo gratias.
S. Requiescant in pace. R. Amen.
S. Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus. R. Amen.
S. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.
S. Sequentia Sancti Evangelii secundum etc.
R. Gloria tibi Domine.
Evangelioa acabau ta. R. Deo gratias.

LAUS DEO.

